

chiar necinstit, tot sărac rămâne!

FARSA JUPÂNULUI PATHELIN • TEATRUL "ION CREANGĂ" •
Data reprezentației: 26 februarie 1999 • Regia: Cornel Todea •
Scenografia: Luana Drăgoescu • Distribuția: Cristian Irimia (Pierre Pathelin), Anca Zamfirescu (Guillemette), Mihai Verbițchi (Negustorul), Lucian Ifrim (Ciobanul), Boris Petroff (Judecătorul).

Farsa jupânului Pathelin este întreg teatrul laic burghez *in nuce*. Fără mofturi ritualice și fără trimeri transcendentale, avem poveste cu suspans, umor de situație, joc verbal și lovitură de teatru. Lipsește dinamica psihologică, evoluția caracterologică, deși până și aceasta este schițată în figura ciobanului. Deconcertează, pe de altă parte, perspectiva antiintelectuală: cum se face că

tia negustorului și sofisticăria avocatului, pragmatismul solid al ciobanului, ca o soluție pe care, la rândul nostru, ar merita s-o adoptăm dacă am putea, obișnuți cum suntem, de prea multă vreme, cu practicarea celorlalte două.

Cornel Todea știe să-i facă pe părinții copiilor veniți la spectacol să recepteze piesa prin intermediul straturilor culturale care i s-au suprapus. El ne face percepti-

bilă atât nota suprarealistă din scena simulării bolii – luată parcă din *Les mamelles de Tirésias* –, cât și darul replicii – demn de Wilde sau de Shaw – din scena procesului. Copiilor le dă baloane la intrare și un ritm alert al desfășurării, ca să nu-i plictisească. Actorii sunt convingători, simpatici, cu o remarcă specială pentru prospețimea caldă a lui Lucian Ifrim în rolul Ciobanului. Spectacolul este moralizator în modul cel mai eficient: îți arată că, și necinstit să fii, tot sărac rămâi!

Adrian Mihalache

Logica viselor

Cum vă place

Scrisă la sfârșitul secolului XVI, *Cum vă place* este ultima comedie din cronologia creației lui Shakespeare (1599). După ea urmează *Hamlet*, care deschide capitolul noului secol cu neliniștea marilor întrebări, marilor îndoieli, marilor tragedii. Fiind și ultima, *Cum vă place* este și cea mai complexă, mai îngândurată, firul jocului vesel împletindu-se mai pronunțat cu melancolia și perspectiva amară asupra lumii. O lume rea, o lume nebună, unde domină

moașă – imposibilă. Atunci, unde mai e posibilă fericirea? Dacă n-o luăm în tragic – Shakespeare n-o ia încă –, pe tărâmul fanteziei, printr-o eschivă. În vis. Profesorul Ion Zamfirescu numește această comedie "fantezie plină de aer, lumină, tinerețe și dragoste" ("Istoria universală a teatrului"). Sunt patru perechi de îndrăgostiți aici, a căror iubire nu e împărțită decât pe tărâmul refugului pasager, pădurea Ardenilor. Pădurea viselor, cum a mai fost numită. Acolo scenele de

scene; una mai mică, în fund, reprezentând tărâmul ducal, și cea mare, scena propriu-zisă, care închipuie, în scipiri de oglinzi și umbrile cu ramuri, pădurea Ardeni. Trec cu o mișcare lentă, aproape dureroasă, cu priviri nesigure, care se caută în oglinjoare atâmate la brâu. Au pomit dintr-un loc unde dialogul nu e posibil decât în acute stridente, în țipete, unde gesturile sunt îmbrânceli și rostogoliri, viața e trăită cu sufletul la gură și se duc unde... cine știe ce altă amăgire dureroasă îi așteaptă. Dar de ce a creat Alexandru Colpacci două scene? Pentru a pune față în față cele două tărâmurii. Ca într-o oglindă. Motivul oglinzii domină, după cum se vede, spațial și scenografic, spectacolul, cu multiple sugestii. La care am fi reacționat mai bine dacă – o! – nu ne-ar fi ținut ideea (altfel, perfect motivată) cu capul întors spre dindărăt vreo trei sferturi de oră, într-o poziție incomodă, în care ne-a înțepenit gâtul. Ne-ar fi trebuit niște scaune turmante.

CUM VĂ PLACE de William Shakespeare. Versiunea scenică: Alexandru Colpacci • TEATRUL "SICĂ ALEXANDRESCU" din BRAȘOV • Data reprezentației: 19 februarie 1999 • Regia: Alexandru Colpacci • Decorul: T.Th. Ciupe • Costumele: Vioara Bara • Ilustrația muzicală: Delia Șerban • Mișcarea scenică: Roxana Colceag • Distribuția: Mircea Andreescu (Tocilă), Mara Nicolescu (Rosalinda), Traian Grigoriu (Orlando), Adrian Rățoi (Charles), Bianca Zurovski (Phebe), George Custură (Oliver), E.M. Brașoveanu (Adam), Costache Babii (Jacques Melancolicul), Iulia Popescu (Celia), Dan Săndulescu (Ducele surghiunit, Frederic), Marius Cordoș (Silvius), Loredana Botezatu (Audrey), Mihai Giurițan (Jacques du Bois), Neculai Sîrțanu (Le Beau).

dragoste au "logica viselor. Planurile, personajele, timpurile – trecutul, prezentul și viitorul – sunt amestecate; și poezia se amestecă și ea cu parodia" (Jan Kott, "Shakespeare, contemporanul nostru").

E tulburătoare trecerea dintr-un tărâm real, violent și zgomot-

invidia și ura, minciuna și fărădelegea, intriga, lăcomia și tirania. Un tron e uzurpat – ca și în *Hamlet*. Ducele Frederic îi ia locul fratelui său, care pleacă în surghiun; se instaurează intoleranța. Viața e amenințată la Curte, iubirea sinceră și fru-

tos de nedreptăți, de la Curtea ducelui Frederic la tărâmul salvator, de ficțiune, în spectacolul regizat de Alexandru Colpacci. Personajele trec gârbovite, umilite, cu revolta și disperarea în spate, o punte întinsă de-a lungul sălii, între două

Pe tărâmul visului, luminos și dominat de o perdea diafană în fundal (excelente, decorurile lui T. Th. Ciupe, pline de fantezie, costumele create de Vioara Bara), tonurile și gesturile devin normale. Mai e o frenezia a lor, la cele patru perechi de îndrăgostiți mai ales, dar ea e – în logica

visului – exuberanța libertății. Chiar dacă e o amăgire, dragostea devine posibilă aici, are farmecul și sprinteneala jocului vesel, grațios, de hârjoană, harul îngăduinței și al îndoielii cusute doar de nes-tatomicia firii. Aici travestiul devine un mijloc de cucerire, ingenios și inspirat. Firea omului e doar prospectată, cu seninătate și blândețe, cu ascuțime și paradox. Aici sclipește inteligența celor doi bufoni, Tocilă și Jacques Melancolicul, iar vorbele lor adânci, scrutaătoare au greutatea adevărului și a toleranței. Pe aceeași punte pe care au trecut de pe un tărâm pe altul (de pe o scenă pe alta, căci viața e o scenă, nu?) își susține Jacques demonstrația despre vârstele omului, reabilitând parcă, într-un zâmbet de compasiune, umilința primei treceri.

Ar fi – și ar merita, cred – multe de spus despre spectacolul lui Alexandru Colpacci. Voi rezuma, doar, risipa de fantezie cu care l-a conceput, motivul de sugestii multiple al oglinzii, care-l domină, eleganța jocului pe care o imprimă chiar și scenelor stridente de violență, accentul parodic care însoțește majoritatea momentelor. Atât de mult încât, voit sau nu, diminuează, din păcate, poezia. I-aș reproșa și o slăbire de ritm, prin alungiri nemotivate ale unor momente, ca recitaluri de sine-stătătoare. Marea creație în acest spectacol cred că e a lui Mircea Andreescu în Tocilă. Actor deosebit de înzestrat al colectivului brașovean, remarcat în zeci de roluri de-a lungul timpului, Mircea Andreescu compune un personaj scilicet de isteț, vioi și plin de duh, cu o inspirație și o plăcere a jocului care cuceresc. A doua creație, zic eu, e a tinerei Iulia Popescu în Celia, debutantă acum trei luni într-un spectacol numit **Șantaj**. Celia ei e frenetică, romantică, suavă, temperamentală și nestăpânită în ardore. Jacques Melancolicul are un moment magistral în interpretarea lui Costache Babii, la sfârșitul primei părți, cu monologul vârstelor, apoi se cam pierde în costumații extravagante și sporadice comentarii.

Dan Săndulescu realizează cu inspirate efecte dublul rol al Ducelui surghiunit și al fratelui său. Aș mai nota, ca o bună prestație, jocul concentrat și convingător al tânărului Traian Grigoriu în Orlando, naturalitatea expansivă a tânărului Marius Cordoș – Silviu, experiența măsurată în efecte a lui Adrian Rățoi în Charles, aparițiile lui E.M. Brașoveanu și George Custură.

Mara Nicolescu desfășoară multă energie în compunerea pretențiosului rol al

Rosalindei, e expresivă și dinamică, dar – nu știu de ce – la limita convenționalului. De unde nu se mai simte poezia. Poate că așa a vrut regizorul, dar așa e

punctul unde parodia copleșește sunetul sensibil și suav al lirismului în spectacol.

Constantin Paraschivescu